

JURNAL

PENTRU PESHÎNDIPEA ȚĂRIȘTEȘTI NATURALE ȘI EXACTE, ÎN TOATE ȚĂRILE

Pedineatș
BCU Cluj / Central University Library Cluj
de

PROFESOR DOCTOR IULIU BARASH.

№ 41.

(Anul al doilea)

București

Noembrie 8, 1857.

Копиндееа. Дешре Леу.— Кокшъ ши гъинъ.— Анондъ

Leul.

Articolul 1-îș.

«Leul este rețeaua animalelor.» Această expresiune, o azimă d'altă sekăi repetându-se în toate poeziile populare, și-lă vedem prezentat în producțiunea artelor. Cear guvernări, aș lăatș dreptș simbolul domniei lorș, leulș saș vlatșrșlș. Darș niș vlatșrșlș, niș vlatșrșlș animalș, n'a fostș chebratș kș a-tita entsiasmș, ka leulș. Elș este, parș eroșlș natșrei; pșterea, îndrșzneala și generozitatea, sintș adiektivele sale; așa darș nș este fșrș interesș ka sș facemș o mai deaproape cunoștinș kș dînsșlș.

Înr'adevărș, natșra kreîndș leulș, a înfșșinatș ne din afarș totș caracterulș lș interesș. Orș-chine vșzîndș kapșlș leulș, kș koama

sa bogatș și armonikș, kare îi atrș de la kapș pînș la zmerș; pentșlș sșlș largș, mșskșlosș, partea de d'îndrșrșlș a korșlșlș sșlș netedș și elegantș, nișioarele mșskșloase, koada mîndrș, kș rșdșșina sa zșflatș, okiș înfokadiș arșkîndș o zîtșrș terrișlș; orș-chine vșzîndș toate așteea, zîchemș, nș o sș fie konvînsș: kș leulș meriteazș opinișnea mare, kare oamenii aș de dînsșlș.

În raportșlș istoriei natșrale, karakterele leulșlș sintș chele zșrșșoare: elș aparșine la familiea nișîilorș, kșșî toatș fșntșra korșlșlș kș a kapșlșlș sșlș, seamșnș kș așeea a nișîilorș; ka ea, are elș 5 deșete la nișioarele denainte și 4 la chele de d'îndrșrșlș; ka dînsa, are

елъ глареле контрактиле, върате интр'о теакъ каре фаче къ глареле, армеле ачесторѣ анимале, рѣ-минѣ тоѣ-д'агна аскѣдите. Ка ла нисика ми ла леѣ, лимба лѣи нѣ е неѣдѣ чи аконопитъ къ ниште кирлиѣ; инсѣ тарі, аскѣдите каре фаче къ, киндѣ лѣл лнѣе не чинева къ лимба де драгосте, врнд пѣврндѣ, лѣ рѣнште. Де ачѣеа а ешитѣ про-верѣѣ каре зиче: «ми лнѣереа лѣлѣи есте дѣ-пероасѣ.» Ин гѣрѣ, ар елѣ ла амндоѣ мак-симеле (фѣлчлѣ) денанте кѣте 6 динѣи инчезиві (тѣиошѣ); лнѣгѣ дншѣи сѣсѣ ми жосѣ кнѣ ин дреанта ми ин стѣра, кѣте знѣ днѣ каннѣ (ки-нескѣ), ми ла амндоѣ лѣтрлѣ кѣте 4 мѣселе сѣсѣ ми 3 жосѣ. Дарѣ канѣлѣ лѣи е скѣртѣ, ро-тѣндѣ; асемenea ми боѣлѣ сѣлѣ, интокмаі ка ла нисикѣ. Импреѣиѣрѣлѣ вѣзелорѣ ар мѣстѣдѣ, не кнѣдѣ вѣкнѣале салѣ снѣтѣ аскѣдите ми стаѣ дрентѣ ин сѣсѣ. Тоате ачѣсте каракѣре комплѣктѣскѣ асемѣнаѣреа франантѣ а лѣлѣи къ нисика.— Аѣекѣ не леѣ лѣ пѣтемѣ прнѣи ка идеалѣлѣ чѣлѣ маі пѣрѣкѣтѣ алѣ ачѣстѣи фамилѣи.

О импреѣиѣрѣе интересантѣ гѣсимѣ ла леѣ, интокмаі ка ла тоате чѣле-лѣлѣе анимале, аѣекѣ: къ парѣеа маскѣлнѣ есте маі фѣмоасѣ де кнѣ парѣеа фемѣннѣ; знѣ лѣкрѣ каре лѣл гѣсимѣ къ тоѣлѣ контрар, ла чѣнѣл оменѣскѣ. Леена н'аре коамѣ импозантѣ, пѣнѣлѣ еі е мѣлѣ маі ингѣстѣ. Тотѣ корпѣлѣ еі е маі деѣлѣлѣ; вѣкнѣале еі ешнѣдѣ не знѣ канѣ фѣрѣ орнаментѣлѣ пѣрѣлѣи, снѣтѣ маі пѣгннѣ импозанте, ми фаче къ корпѣлѣи еі лнѣсѣште мажѣстатеа коѣвршнѣоаре, каре о гѣсимѣ ла лѣлѣ маскѣлѣ.

Локотенѣлѣлѣ Gérard, ачѣстѣ омѣ каре кѣпоамѣте маі внѣе натѣра лѣлѣи де кнѣ тоѣи оамѣннѣ; снѣгѣрѣлѣ омѣ, каре ин 600 де поѣдѣ а оморнѣтѣ 25 де лѣи, зиче къ знѣ леѣ маскѣлѣ ар о пѣтере де *natps-zeu* д'оамѣннѣ! Ачѣеастѣ пѣтере имѣнсѣ есте ми спрнѣжннѣлѣ прнѣ глареле ми днѣгнѣи сѣи тернѣлѣи. Ачѣеаста нн се парѣ не-крнѣднѣлѣ, дарѣ ачѣеастѣ ненкѣредеѣ ва инчѣла кнѣдѣ не адѣчѣмѣ амнѣте ачѣеа че не зиче а-чѣстѣ вѣстнѣлѣ внѣтрорѣ алѣ лѣлорѣ, аѣекѣ: къ знѣ леѣ кнѣдѣ а ажѣнсѣ ла термнѣлѣлѣ крѣштеѣи салѣ, ар о мѣрнѣе де 10 ннѣоаре де ла вѣрѣлѣлѣ насѣлѣи ннѣ ла вѣрѣлѣлѣ коаѣи, ми кнѣтѣрѣште атѣнчнѣ 600 фѣнѣи (300 ока); прнѣ вѣрѣаре, пѣ-маі грѣстатеа са есте егалѣ къ ачѣеа де натѣрѣ оамѣннѣ импреѣнѣ. Gérard зиче: кнѣдѣ вѣде чнѣ-

не-ва знѣ леѣ ин дѣсѣпте, чѣа д'нѣтнѣа идее а омѣлѣи есте: къ е пѣсте пѣтнѣгѣ а интерпнѣне о лѣнтѣ къ ачѣеастѣ фнѣдѣ прнѣвѣлѣѣнѣлѣ ми къ омѣлѣ се прнѣвѣште не снѣе нѣсѣшнѣ ин компарѣнѣне къ лѣлѣ, ка знѣ шоарнѣе ин глареле знѣи ннѣчнѣи марнѣ. Дарѣ еснѣстѣ знѣ лѣкрѣ инкѣ маі сѣлѣбатнѣкѣ ми маі ингрознѣторѣ де кнѣлѣ вѣдеѣреа знѣи лѣлѣ, асте есте аѣзнѣеа гласѣлѣи сѣлѣ кнѣдѣ стнѣгѣ. Арабнѣи днѣ дѣсѣпте дѣскрнѣе стнѣгнѣреа лѣлѣи ка вѣрѣлѣлѣлѣ тѣнѣлѣлѣ, ми интр'адѣвѣрѣ стнѣгнѣреа лѣлѣи есте аша де ингрознѣоаре ин кнѣлѣ тоате анималѣле днѣ пѣдѣрнѣ рѣмннѣ инкѣрѣменнѣе де тероаре. Стнѣгнѣреа ачѣеаста формѣазѣ знѣ каракѣтерѣ днѣстнѣкнѣ-тнѣлѣнѣ ин натѣра ачѣстнѣи анималѣ.— О сѣлѣ ворѣмнѣ ми маі ла вале дѣспре ачѣеастѣ.

Ин Африка, маі къ сеамѣ ин Algeria, дѣо-сѣвѣскѣ трѣи фѣлѣрнѣ де лѣи, аѣекѣ: *лѣлѣи пѣгрѣс* (el ardea) каре се гѣсѣште ми ла канѣ де вѣна спѣранѣгѣ; *лѣлѣи галѣнѣ-пѣуиѣорѣ* (el asfar) ми *лѣлѣи чѣнснѣлѣи* (el zarzuri.) Чѣлѣ пѣгрѣс къ пѣте оакѣше, есте чѣлѣ маі парѣ, аре знѣ канѣ маі марѣ ми есте маі пѣтернѣкѣ.

Астѣ-фѣлѣ есте естѣрнѣорѣлѣ ачѣлѣнѣа карѣ пѣ-мнѣмѣ нѣи, рѣѣеле анималѣлорѣ. Рѣзнѣдѣнѣа а-чѣстнѣи рѣѣе сѣлѣбатнѣкѣ, есте дѣсѣпта; дарѣ нѣ ин парѣеа дѣсѣптѣи знѣде е зн оѣчанѣ къ ннѣснѣлѣ, чнѣ ин парѣеа дѣсѣптѣи знѣде снѣтѣ вѣстнѣте оасѣ пѣрѣлѣ пнѣне де пѣдѣрнѣ де кѣрѣмалѣ, де снѣтннѣ къ аѣе лнѣпѣзнѣи ми д'о вѣмѣрѣ дѣлнѣчнѣоасѣ, параднѣзнѣкѣ.

Лѣлѣлѣ чѣре о клнѣмѣ калѣлѣ. Нѣмаі ин клнѣ-мѣле мѣрнѣднѣонале, знѣде шоарѣле дѣсѣвоалѣ тоатѣ ардоаре са ин чѣр, нѣмаі аколѣ натѣра а пѣтѣт прѣдѣчѣ пѣ пѣмннѣи зн анимал ка лѣлѣ, къ ардоа-рѣеа са коѣвршнѣоаре. Ин Algeria, лѣлѣи се гнѣне инѣре мѣнѣгнѣи нѣмнѣгнѣи *Aures*, знѣде чѣлѣ маі марѣ фнѣгѣ лѣрѣна есте ннѣлѣ ла 10 сѣлѣ ѣѣро ми вара дѣнѣнѣште о кѣлѣдѣрѣ дѣосѣбнѣлѣ; аколѣ рѣмннѣе елѣ вара, дарѣ лѣрѣна пѣлѣкѣ ми мѣрѣѣе кѣтѣре дѣрѣтѣрнѣи мѣрѣи. Ин Tunis ера алѣтѣ датѣ мѣлѣднѣи лѣи, акѣмѣ еснѣстѣ аколѣ пѣгннѣи, маі пѣгннѣи инкѣ ин Maroko, дарѣ ѣсара знѣде се афѣлѣ чѣа маі марѣ парѣеа лѣлорѣ, есте акѣмѣ *Tripolis*. Д'ачнѣ лѣлѣи еастѣ, стѣрѣвѣте инкоачѣ инколо дѣ-сѣпте внѣзнтнѣдѣ оасѣле д'аколѣ. Дарѣ елѣ фѣѣе де снѣгѣрнѣпнѣте ми се ашеазѣ нѣмаі ин до-кѣрнѣи вѣчнѣе де локѣнѣдѣле оамѣннѣлорѣ, пѣ-спре а'нѣ атака, дарѣ спре а мнѣнка бои ми оилѣ лорѣ. Кѣчнѣи лѣлѣи шнѣе къ знѣде снѣтѣ оамѣннѣ,

эколо синтэ ми ої ми бої. Аичі 'ші аїце елэ лнчї аднчї ін удхрї; аколо с'ашеазь, аколо фїксеазь резиденца са; аколо се кэлкэ ми доарме зїоа, дарэ ноантеа еаст афарэ ми гонеште дэне прадэ. Кеарэ ми ін ачестэ чїркэстанцэ лехлэ сеамтэлэ кэ нїсїка. Знэ лех дормїндэ, зїкэ воїаціорїї, сеамтэлэ ін позіціїнеа корпнлїї, к'о нїсїкэ дормїндэ. Дарэ кїндэ се скоалэ, атнчї арачэ кэ о лех ми нэ нїсїкэ. Ін пїна сїмдїре а пстереї сале, се деunteантэ, дескїде окїї, се кэлкэ пе бэртэ, ка сэ ахдэ маї вїне сромотлэї знеї фїнцэ вїе, каре се афлэ пе апроане; кїндэ аре чева бнхїалэ, їндатэ сэ скоалэ кэ о сэлтаре ми їнчене сэ стрїце кэ фспїе ін кїтэ паркэ се кстремэрэ дезепта ми пдхрїе пенетїндэ ачестэ сромотэ, лэ фаче їнкэ маї есроїанїлэ. Ама дарэ се їмпрезнэ ін лех, треї квалїтэїї камэ онхсе, адекэ: ленешїеа ми аморэ де репассэ їндрэзнеала, кэ аморэ де лэnte.

Esto o ideo ңенралэ кэ лехлэ е ңенерос; ми їнтр'адевэрэ с'арэ квенї сэ фїе; кэчї знэ реце требэе сэ фїе ңенеросэ, asta este адевэрата короант а пстереї ми пэрїмеї сале. Дарэ деспро пенорочїре, ачестэ реце сэлбатїкэ, лех п'аре нїчї о зрмэ де вр'о ңенерозїтате рїгалэ. Елэ омоарэ пе фрхмоаса антїонэ, ка ми пе мїндрлэї калэ; пе пстепнїка кэмїлэ, ка ми пе мїндра оае; пе боэ, ка ми пе мїстрецэ; пе цїрафэ, ка ми пе Quagga; тоатэ лэшеа este егалэ нaintea дїнцїлорэ ачестэї сзверанэ. Este їnteresантэ знэ калкэлэ, каре Gerard а фїкстэ деспро келлелеле месей ачестэї реце. Елэ а калкэллэї кэ, знэ л э мнїнкэ пе анэ, бої ми ої д'о валорэ де 500 галбенї! Ама дарэ, знэ лех каре ажнцэ ла о вїрстэ де 30—40 де анї (вїрста орїнарэ а лелорэ) ва фаче ін вїеаца лэї оаменїлорэ парэве, pentрэ 15 мїї галбенї! Нэ требэе се пегэмэ, кэ ачестэї реце аре о полтэ їоарте бэнэ, їнэ нэ требэе сэ зїтэмэ кэ ми ел, аре о мэлдїме де анїмале каре лэї зрмеэ, тормїндэ паркэ о кэрте рїгалэ компсэсэ де маї мэлдї кэртезанї ми паразїїї каре лэї їнконціоарэ ми се хрїнескэ дїн маса са. Ама este ла кэртеа лехлэї, ка ми ла кэртеа оаменїлорэ марї. Дарэ кэртез нїї лехлэї сїнтэ шакалї, Нїена ми алте асемenea фїнцэ менрїзате кеарэ де кэтре ачела дїн а кэї масэ трэскэ. Еї де департе

zrmez pe стїпнїа лор ми ашентэ кэ сземїсїне ачееа че ле ва лэса ңенерозїтатеа лэї. Drentэ рекншошїнге, шакаллэї зрлэ кїндэ лехлэї нэ стрїгэ ми аша вїнэторлэї зрмїндэ зрлэцлэї шакаллэї, гэшеште кэлкэшлэї лехлэї. Ама ми ла сзверанлэї лех, кэртезанїї лэї девїнэ трэдэторїї лэї, ка ми ла оаменї.

Лехлэї аре сїмдїреа демнїтэцеї ми валорей сале персонале; де ачееа елэ нэ се сфїеште а їнтра ін лэnte кэ омэлэ, каре аре пегрешїтэ о маї mare сзперїорїтате прїн арме ми їнцеленчїне. Нїчї одатэ нэ фэце лехлэї кїндэ vede знэ омэ, дїн контра мерце ла дїнсэ. Ындрэзнеала лэї este neste мэсэрэ; апої елэ кїшїгэ маї тотэ-д'аэна кэ ачестэ їндрэзнеалэ; кэчї ми ла лех се адевереазэ проверэлэї: «аї їндрэзнїтэ, аї кїшїратэ.»

Нараціїнїе воїаціорїлорэ челезрї ми кеарэ а вестїлэїї вїнэторэ де лей, Gerard не дескрїе кэ колорї вїї ачесте счене їнпрозїтоаре де лэnte, їнтре омэ ми лех ми де кїте орї вїнэторїї ераэ сїлїїї сэ се петрэгэ дїн ачестэї лэnte кэ рхшїне ми кэ пердепе де каї ми кеарэ де аї лорэ. Ынтр'адевэрэ, натсра ероїкэ а лехлэїї се деunteантэ ін тоатэ пстереа еї, ін лэnte лэї кэ омэлэ; паркэ сїмте кэ токмаї атнчї аре нaintea лэї знэ їnamїкэ, демнэ д'а фї вїрсїтэ де дїнсэ. Лех кїнд гонеште алте анїмале, їнтрезїнцэазэ ми елэ фелспїмї де вїкленїе ми прэденце, дарэ ін лэnte кэ омэлэ, нэ ва сэ їntїе де вїкленїе нїчї де прэденцэ; паркэ сїмте кэ ін рапорлэїї вїкленїїлорэ, омэлэ este маї сзперїорэ де кїтэ елэ ми паркэїї е рхшїне а арэїа прэденцэ нaintea омэлэї, темїндэ-се кэ ачестэї мїндрэ реце алэ пэмїнтэлэї. сэ нэ зїкэ кэ рецеле анїмалелорэ, п'аре кэрації. Де ачееа, ін лэnte лэї кэ омэл, кэрацілэї este арма лэї чеа маї терївїлэ. Окїї лэї ардэ кэ знэ фокэ їн'ерналэї ми арэнкэ зїлтэри, каре потэ фаче пе омэлэ челэ маї кэраціосэ, а слэбї де тероаре; ін моментлэїї ачеста, омэлэ аре нaintea лэї лэкрлэїї челэ маї сэлбатїкэ че есїстэ ін лэме. Лехлэї стэ нaintea лэї, кэ гэра са терївїлэ дескїстэ, ін каре стаэ рїндспї де дїндї ка нїмте батерїї де тэспї, гата а арэнка моарлеа ми прэлэдїпеа neste орї-че обїектэ каре се апропїе де дїншїї; тотэ ін ачестэї тїмнэ, коама лехлэїї се сзїрлеште ми елэ бате кэ коада са ін тоате дїрекціїнїе кэ о фэ-

pie îndivizibil; kă aचेastă roadă, a kăpxia vîrîş
znflaîş este tare ka fîdemeş, mi unde rezidă o
pătere aша de estrapordinarъ kă, k'o ловităpъ
kă dînsa poate să omoare îndată bozlaş челă
mai tare. O împunîţpare, kare a fьkăţ kă A-
rabii zikă: în vîrşlaş koadei lezlaî, lokşemte
Satana.

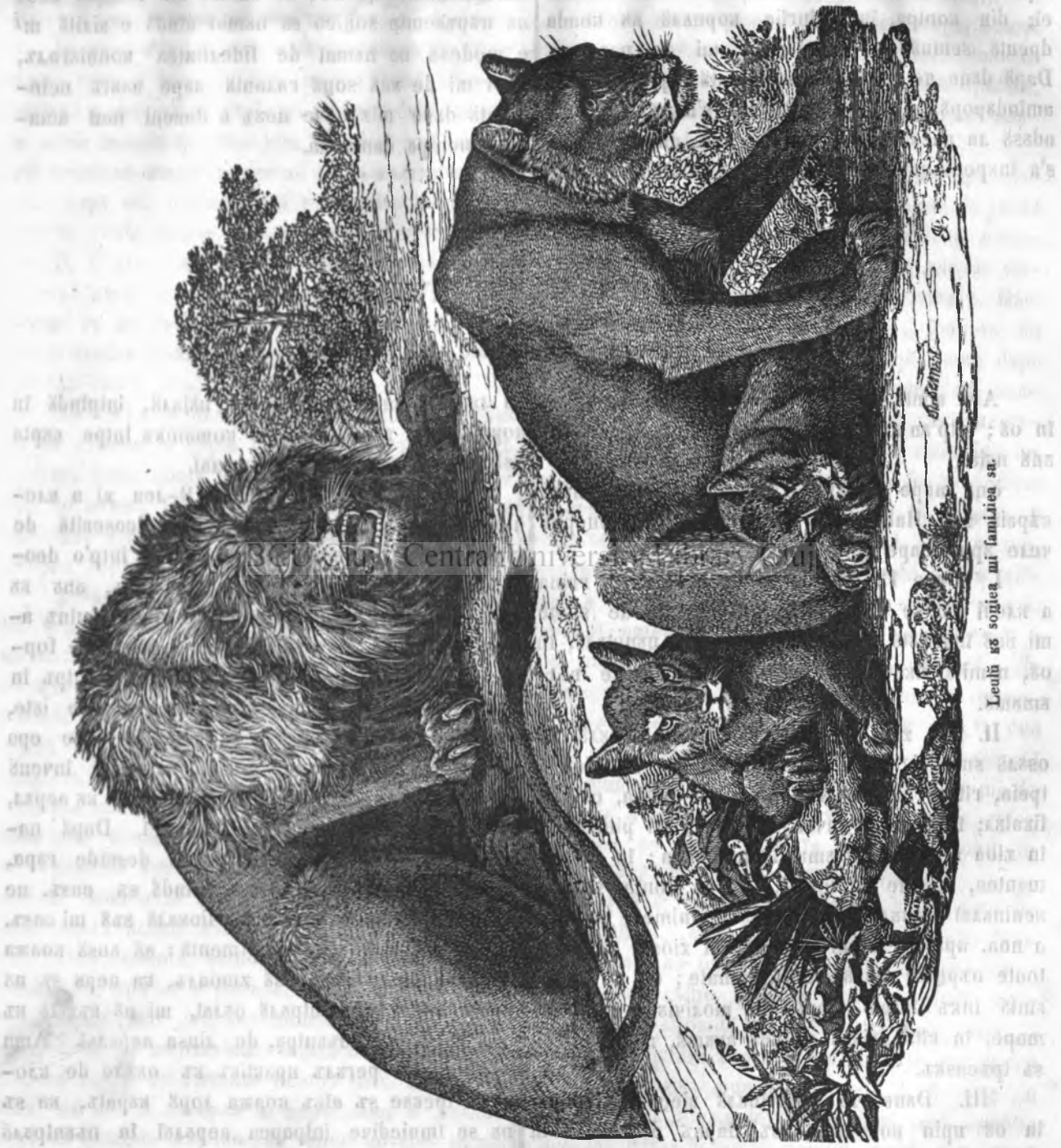
În aчestă momentă săpremă, kîndă vînto-
pălaş are naintea lăi, lezlaş în astă-felă de po-
ziţionne; momentele viedei sale sîntă nşmerate.
E perđită, kîndă glonđeşlă armei sale nă atînce
lezlaş, kîndă măşera kă oki lăi, distanđa între
dînsălă mi vîntopăş ka să se arşuce ne dînsăl
întp'şnă minăţ, lezlaş printp'o săltare teribilă,
l'a dată josă, mi kă o forđă nepesistibilă lăş
şine sşbă giarele sale. Kă o sşlbăţvîe spăi-
mintătoare aproniează elă akşmă kătre kapălă
nenorocitălă omă, gşra sa deskisă; însă nă ka
să lă zdrobeaskă îndată în văkăşlă, şi ka să se
ameaze kă linişte lîngă omă, ka să se şite la
dînsăl; parăkă voemte kă, nîntă n'a nimicilă vik-
tima sa, să se şite la ea oki în oki spre a se
văkăra de trîşmfălă sşbă; întokmaî kămă şnă
eroş ne kîmpăş de văţlaie, dşne şe a înkon-
dîşpată inamikăş în kîţă nşmaî poate să skape,
se şite kă plăcere ne kîmpăş văţlaiei, tea-
trăş trîşmfălă sşbă; kăşî mi lezla e şirşpă
kă omăş aflîndă-se astă-felă în prezenđa sa,
nă va mai skăpa, întokmaî kămă e inuosişilă
pentpă şnă şoareşe mikă ka să skape din gş-
rele nisiceî interitală. Nşmaî şnă mirakolă ar
fi în ştare să skape ne omă akşmă; kăşî opî-şe
mişkare şe ară faşe, ară fi pentpă elă semşal
mortălă; opî-şe atăkă şe ară întrevîşnđa aşlă
pentpă a skăpa ne nenorocită, ară gşvîi înkă
şoareşea sa; kăşî lezlaş devine inamikăşlă челă
mai teribilă omăşlă, kîndă se simte amerinđată
de moarte; elă va omopî viktima sa, în mină-
ţlă kîndă va mşpî elă însăşî. Elă nă se teme
de moarte; kă şînce şeşe mi kă o pesiņaşionne
eroikă, vede elă ora mortăi sale apronîndă-se;
nă lă pasă să fie omopită d'omă, dară şi pasă să
nă fie vîşită de elă; de aşeea, opî-şe amerin-
đare kare înşpikomeşă alte animale, nă prodşve
la leş nişî şnă efektă.

Lezlaş, ka şnă reşe, treşve să aîbă mi o
reşină; de aşeea şmăşlă mi elă să se însoare;
însă nă e aша mesne pentpă aчestă reşe ne

kîmpăş a gşsi o soşie, ka pentpă reşii oameneşlă,
dşne tronă; kăşî, lăkăş kăpxiosă, în pasa ome-
neaskă se află mai măte prinşione de kîţă
prinşionî domnitopî; ne kîndă în pasa lezlaî,
kandidađi de însăpăţpăş se află mai măşlă de
kîţă mipese; kăşî din fetele lezlaî, se prăpă-
deskă măte în tinereşea loră. Ama dară, să
vede de măte opî 3, 4 lei tineră şmăşlăndă să
fakă kăpte la o leşpă tîntăş mi aчemlă şivală
sşşşinăş întpă dînsăi o măntă şpxioaşă plîntă de
şpăş mi insidie, nîntă kîndă челă mai kăpăşiosă
mi păternikăş goneute mi vîşemte ne şei-lăşlă.
Dar dakă la aчeasta nă revemte nişî şnăl dînt-
p'însăi mi mănta se preleşemte prea măşlă,
atşnăi demoseala leşpă, kare asistă la aчeastă
măntă, neşde pşđdareca mi vîndă să se skape
de ei, atşnăi dă şgra la şnă lokăş în beşinşlato
şnde a azzise şpîrăşea şnăi leş văşpîş; şei
tineră şivală înokajă, o şpmează totă măşlăndă-
se. Ei din şpxia măşlă, nişî n'aş azzită şlassă
văşpîşlăş. Dară văşpîşlăş, kîndă şi vede apro-
niîndă-se, să kă şînce şeşe mi şeşlă d'întăş
kare vîşă la dînsă, şi şnarşe kăuş; aîş doilea
şivală tîntăş, are şnă nişiorăş şnăş de loni-
şera koadei văşpîşlăş; dară la aîş treilea şlă-
kăş, văşpîşlăş şi-a skoš oki kă dîşşlă şăi. Dşne
aчeastă vîşşinđăş kompletă mi văşlăndă kă kîmpăş
văţlaiei o măşpată de inamikăş şăi; eroşlă
văşpîş arşnăş kă mîndpîe koama sa mi se usne
la nişioareşele damei sale kare, dşentă pşşnăţ-
şipe pentpă kăpăşlăş mi vîşşinđa sa, şi lînce pş-
şile kă gşra sa.

Dară întîmăşlăndă-se kă doî lei mară mi
văşpîşlăş să şie şivală şneî dame, atşnăi mănta
devine măşlă mai şerşioaşă. Şnă Arabăş kare a
netpекăşlă o noante ne şnăş arşorăş întp'o păşpă
şnde se şineaş lei, a văşlăş vîndă o leşpă şp-
mată d'şnă leş mare şalşenă; dşne şe aş a-
şşşşş la nişiorăşlă arşorăşlă, leşna s'a kăkăkăş,
dară lezlaş a pşmasă şeva îndăşpăş şlăndăş întp'o
poziţionne kîndă şine-va voemte să askăte şn
şgomotăş kare vine de deşarte. Arabăşlă, akşmă
a azzităş vine şpîrăşea şnăi aîş leş de deşarte,
kăpxia leşna kăkăkată a pşşşşşşş prin şpîrăşea
ei. Dară akşmă, soşşlăş ei nekăşităş a înşenăşlăş
să şpîşe kă o şpxie mare. Înşetăş, înşetăş s'a
azzităş mai vine apronieşea lezlaî şpşinăş; kă
kîţă elă s'apronieca mai bine, kă aîşlă leşna şpîră

mai tare care a întărită înv mai multă so- arzîndă print'aceasta, kз menprizъ pe rivărlă
 ueză ei melosъ; kъchî îndatъ a pъvălîlъ neste sъlъ mî kъ e rata a' lъ ataka. Aчeste prepara-
 dînsa, паркъ a vrlîlъ s' o silenskъ sъ lakъ; pe live de lante ađ ținlîlъ ka' o orъ. Dъne care,
 ърmъ s' a dъsъ sълîndъ la lokъlъ lî de nainte îndatъ s' a arzîlîlъ pe kîmnъ la marșinea pъ-

Leulii se sojitea mi familia sa.

dъpeî sîlъ lеlъ negrъ. Aчmъ leena s' a skъlatъ neaklîvъ mî înt'pъnъ minstъ s' a vъzîlîlъ amîndoi
 mî arzîlîlъ sъ meargъ nainteа lî; darpъ sozъlъ ei kълkacî pe kîmnъ, ținîndъ-se zъrlъ pe aчrlъ în
 vъzîndъ aчeasta, a pъvălîlъ pe lеxlъ negrъ ri- riarele sale, sъsъîndъ o lante de moarte. S' a
 valărlă sъlъ, darpъ aчeala dъne ърmъ n' a pъmasъ arzîlîlъ oasere lorъ zdъrovîndъ-se mî pъlîndъ-se;

s'a възвѣстѣ кѣмѣ глареле лорѣ рѣнеа карнеа зпѣ алѣсія днѣ корпѣлѣ сѣѣ, не кѣндѣ стпгареа лорѣ фѣрѣоасѣ а змѣлѣтѣ кѣмпѣлѣ шѣ аерѣлѣ кѣ снаѣмѣ шѣ тероаре. Дарѣ вѣ презенѣа ачестеѣ лѣпте терѣвѣлѣ, дама лѣепѣ нѣ с'a мѣшкѣтѣ днѣ локѣлѣ еѣ; днѣ контра, шѣ мѣнѣрѣа корпѣлѣ кѣ коада дрѣнтѣ семнѣ де мѣлѣдѣмѣре шѣ де пѣлѣчере. Дарѣ дѣне че лѣпта с'a термѣнатѣ прѣн моарте амѣндѣрорѣ рѣвалѣлорѣ, атѣнѣ с'a скѣлатѣ, с'a адѣсѣ ла ачесте доѣѣ вѣктѣмѣ алѣ аморѣлѣ еѣ, с'a вѣкрѣдѣнѣатѣ кѣ вѣтрѣадѣвѣрѣ амѣндоѣ аѣ мѣ-

рѣтѣ шѣ, гѣрѣ вѣрѣнѣ семнѣ де жалѣ саѣ ком- пѣтѣмѣре, вѣ а вѣтѣрѣспѣ спѣтелѣ шѣ с'a дѣсѣ.

Ачѣастѣ, зѣче Гѣрард кѣре рѣпортѣ ачѣастѣ анерѣдоѣѣ, естѣ о прѣвѣѣ де фѣдѣлѣтѣа корпѣлѣ-галѣ а дамеѣ лѣепѣ; не кѣндѣ, днѣ контра, лѣел нѣ пѣрѣсѣмѣте соѣѣа са нѣмаѣ кѣндѣ е сѣлѣтѣ шѣ е моделеѣ нѣ нѣмаѣ де фѣдѣлѣтѣа корпѣлѣгалѣ, апоѣ шѣ де знѣ соѣѣ галѣнтѣ кѣре кѣстѣ пѣвѣн- четѣтѣ дѣне мѣзлѣоачѣ нѣоѣѣ а дѣвенѣ маѣ амѣ- вѣлѣ нѣнтѣрѣ дама са.

Кокѣшѣлѣ шѣ гѣна.

Артѣколѣлѣ 4-лѣа.

Аѣчѣ вѣмѣѣ вѣрѣвѣ дѣспре дѣсволѣтаѣа пѣрѣлѣ вѣ оѣ; вѣтрѣнѣ кѣвѣнтѣ; кѣмѣ се фѣче днѣтрѣнѣ оѣ, зпѣ пѣѣѣ.

Ѣнѣ маѣре нѣмѣтрѣ д'овѣрѣвѣторѣ, вѣн капѣлѣ кѣрѣвѣа стѣ Haller шѣ Bischof, аѣ дѣскѣнерѣтѣ чѣле зрѣмѣлоаре:

I. Дѣне 12 оре де кѣндѣ а вѣченѣтѣ гѣна а клѣчѣ оѣ, се овѣрѣвѣасѣ зпѣ пѣнкѣтѣ де сѣнѣе шѣ зпѣ вѣченѣтѣ д'органѣзѣцѣне, ла пѣнкѣтѣлѣ, вѣн оѣ, пѣмѣтѣ чѣкатрѣкѣлѣ, кѣре се алѣ пѣсте гал- вѣнѣшѣ.

II. Вѣн зѣоа д'вѣнтѣа с'овѣрѣвѣ капѣлѣ шѣ осѣлѣ спѣнѣрѣ; вѣн зѣоа а доа, вѣнѣма; вѣн зѣоа а трѣѣа, гѣтѣлѣ шѣ пѣнтѣлѣ; вѣн зѣоа а патрѣа, окѣ шѣ фѣкатѣлѣ; вѣн зѣоа а чѣнѣа, stomakѣлѣ шѣ рѣнѣкѣѣ; вѣн вѣн зѣоа а шѣсеа, пѣлѣмѣнѣ шѣ пѣлеа; вѣн зѣоа а шѣанѣа, маѣѣлѣ шѣ чѣокѣлѣ; вѣн зѣоа а онѣа, вѣшѣка вѣнѣлѣ (вѣлѣлѣ) шѣ кѣмерѣлѣ вѣнѣмѣ; вѣн зѣоа а нѣоа, арѣнѣлѣ шѣ пѣчѣоарѣлѣ; вѣн зѣоа а зѣчѣлеа, тоатѣ пѣрѣѣлѣ нѣлѣлѣ сѣнтѣ формѣте; де шѣ тоатѣ сѣнтѣ вѣнкѣ вѣтрѣо стѣпе де молѣчѣне аша де маѣре, вѣн кѣтѣ нѣлѣлѣ ешѣндѣ акѣмѣ, н'арѣ пѣтеа сѣ трѣасѣкѣ.

III. Дѣне че прѣнѣпѣлѣ вѣѣеѣ вѣтрѣдѣсѣ вѣн оѣ прѣн кокѣшѣ, вѣнсѣ паркѣ дѣрмѣндѣ вѣн оѣлѣ пѣклѣчѣте, с'a дѣштѣнтѣатѣ вѣн оѣѣ прѣн клѣчѣре, адѣкѣтѣ прѣн кѣлѣдѣрѣ, вѣченѣ о мѣшкѣре мѣстерѣоасѣ вѣн пѣзѣнтрѣлѣ оѣлѣѣ; атѣнѣ галѣвѣнѣшѣлѣ крѣште абсѣрѣвѣндѣ днѣ алѣвѣшѣ пѣрѣѣлѣ салѣ лѣвѣде; галѣвѣнѣшѣлѣ атѣнѣ дѣвѣне о маѣтерѣ моале

ка лѣпѣлѣ шѣ серѣвѣ а нѣстрѣ нѣлѣлѣ, вѣтрѣндѣ вѣн корпѣ прѣн вѣрѣкѣлѣ кѣре комѣнѣкѣ вѣтрѣ вѣрѣта нѣлѣлѣ шѣ маѣтерѣа галѣвѣнѣшѣлѣ.

Галѣвѣнѣшѣлѣ, нѣнѣ ла а 19-лѣа зѣ а клѣ- чѣрѣѣ, формѣазѣ вѣн оѣ зпѣ корпѣ дѣосѣнѣтѣ дѣ корпѣлѣ нѣлѣлѣ, кѣре се алѣ вѣнкѣсѣ вѣтрѣо дѣосѣвѣтѣ кѣнсѣлѣ, шѣ амѣндѣоѣѣ комѣнѣкѣ, зпѣ кѣ алѣ, прѣн вѣасѣлѣ пѣрѣтѣлоаре де сѣнѣе; нѣнѣ атѣнѣ нѣ есѣстѣ вѣнкѣ вѣрѣкѣлѣ; дарѣ атѣнѣ се формѣазѣ вѣрѣкѣлѣ, прѣн кѣре галѣвѣнѣшѣлѣ вѣтрѣ вѣн корпѣлѣ нѣлѣлѣ шѣ фѣче кѣ крѣмѣте соарѣте вѣсте, атѣнѣ кѣнсѣлѣ саѣ пѣнѣга кѣ апѣ вѣн кѣре ерѣа корпѣнсѣ нѣлѣ, се рѣне; атѣнѣ пѣлѣмѣнѣ vѣченѣ сѣ рѣспѣре (рѣсѣлѣ) вѣндѣ вѣн контѣкѣтѣ кѣ аерѣлѣ, кѣре вѣтрѣ вѣн оѣ прѣн нѣрѣѣ коажѣлѣ. Дарѣ пѣ- вѣнѣа ешѣрѣѣ нѣлѣлѣ днѣ оѣ, елѣ дѣскѣде гѣра, се мѣшкѣ вѣнѣоачѣ, вѣнѣоло кѣтѣндѣ сѣ еасѣ, нѣо зрѣмѣ вѣнѣзрѣште коажѣа кѣ чѣокѣлѣ сѣѣ шѣ еасѣ.

S'a фѣкѣтѣ зпѣ еспѣрѣмѣнтѣ: аѣ зпѣсѣ коажѣа оаѣлорѣ кѣ грѣсѣме саѣ змѣоалѣ, ка аерѣ сѣ нѣ поатѣ вѣтра вѣн пѣзѣнтрѣлѣ оѣлѣ, шѣ аѣ вѣзѣтѣ кѣ нѣшѣ аѣ мѣрѣтѣ вѣнѣнтрѣ, де мѣнѣса аерѣлѣ. Аша дарѣ естѣ о рѣгѣлѣ прѣктѣкѣ кѣ оѣлѣ де клѣ- чѣре трѣвѣе сѣ аѣѣѣ коажѣа лорѣ кѣратѣ, ка сѣ нѣ се вѣнѣдѣѣче вѣнѣрѣа аерѣлѣ вѣн пѣзѣнтрѣлѣ лор, че естѣ аша де пѣчѣсарѣѣ нѣнтрѣ нѣлѣ. Дѣне 21 де зѣлѣ де клѣчѣре, нѣшѣ есѣ днѣ оаѣ, адѣкѣтѣ рѣнѣ коажѣа шѣ есѣ днѣ вѣнкѣсарѣа лорѣ. Ѣнѣлѣ фѣкѣ ачѣастѣ оперѣцѣѣне вѣоарѣте зшоарѣ, не кѣндѣ алѣѣ о фѣкѣ кѣ грѣѣ, ба зпѣлѣ авѣндѣ чѣокѣрѣ слѣлѣ, нѣ

sîntă în stare nici de cîmă se răpă koaja și moră acolo. De aceea, la 21 de zile dăne cloșire, trebuie cîne-va să fie de fapt la emirea pîslăi supă a ajăta aчелорă kape nă potă să ese singră; însă aчestă ajăstoră să se fakt kă чеa mai mare преказѳисне și foarte delіkată.

În zioa d'întă, păi n'ăă trebăingă de mînkare; dară a doa zi, dăne че ia năă cîne-va înt'ănă kоmă plănă de fлăi, trebăe dată mieză de pîne msiată în чева апă саă vînă саă лante; zăi mănăkă atănă kă mare nofă галвнше de oaz; dară апă limpede și проаспăтă trebăe să аітă în toate zilele. Dăne че a fostă ȳnăȳi аша 5, 6 zile, atănă poate să'ї skoaȳ afarpă la aeră kîndă o soare, și atănă poate să în-чeапă să ле dea și чева орăă feră în апă. Еарпа nămită праз tăiată și feartă e бнпă pentрă пăi tineră.

La 18 zile dăne năștere, kloșka poate să se plămbe în kăpte kă пăi еі, însă fîndă-kă o гънă бнпă poate să kondăkă nînă la 30 de пăi; de ачeа, poate să deа cîne-va гънеі, și пăi zăi ато гъне ка să înрăжеаскă de кре-штереа лорă.

Aчeастă крештере а пăлорă, гъна о fache kă чеа mai mare tendреде și аморă. De kîndă гъна s'а făkăтă maіkă, tăă karakterăă еі, s'а skimbăтă. Dakă ера mai nainte mînk-чioasă, sfічioasă și багабондă, kîndă s'а făkăтă mămă devine ченероасă, соврă, крăчioasă și аmezată.

Ea kîntăгă atănă toate kвалітăдile пре-чioase ато kokошлăi. Înt'ădevрăă, че mîndrie, че гравітate аратă акămă змелетлă еі! Întok-маі ка kokошлă în mіzлоклă гънелорă sale, аша змелă акămă kloșka în mіzлоклă пăлорă săi. Okі еі sîntă animăȳi și се mішкă neіn-чetată; sіtătpa еі e penede, паркă воеште să се zіte ла тоȳi пăi înt'ănă mînăă; apoī nă nămaі la пăi, чі și ла nămîntă, snpe a deskonepі аколо kіte-ва боабе de грăante pentрă пăi. Totă d'о-датă nă zіtă a okserba în aeră snpe a deskonepі de departe аpronіerea zăeі nășere ръnі-тоаре, ка să аnăȳde ачeatea пăлорă săi, ка să се аskănză săв dînsa de періколă kape іі аме-рпнă. Ea este neіnчetată oknpată de еі; іі іndeamпă de mînkare, іі năne keapă în гърă și іі machнă nătrпminte хотăpіte pentрă dînăi și

аша зрмеазă гъна гріжа și vіçіmнă еі ла пăi nînă kîndă аă kресkăтă, și nămaі аă trebă-іngă de dînăi, адекă kîndă іі а kресkăтă penеле și kîndă а ажănsă ла жămătatea măpimeі че voră аеа mai ne зрmă kîndă voră fi mară.

Kîndă пăi а ажănsă în ачeастă stare, atănă oamenі алегă dîntpe еі, челе mai frămoase femеле și чеі mai vіçpоmі kokоші tineră drent pрăslă, și pestăă іă tăiă саă kă fache dînt'înăi kла-ponі și пларде.

Kлапоні sîntă kokоші kастраȳ, dară п-ларде (Poulards) sîntă гънеле кърора s'а skoaș ovară ка să nă mai пăе оаз. Skoașă amі-дpорă operăçіnă este d'а іngрăша ачeste nă-сere și d'а fache kарнеа лорă maі плăkăтă. Kăчі kарнеа kлапонлорă ръmіne алă, frăȳtă și delіkată, іntokmaі ка ла пăi tineră; аша dară operăçіsnea kастраçіsneі, паркă mangіne kла-ponăă іnt'о tinerede пролăȳчатă; kăчі іă п-strează de sșferingă, osteneала și чeлozіeа а-морăлă. Ачeастă operăçіsne este foarte antіkă; ea ера zăă zsaçіă іnkă în India și Roma, e ръспăndітă акămă în тоатă Еспона, însă e ре-маркаблă kă în orientă, аколо znde nă се sfі-eskă а kастра oamenі și а fache енăxi, ачеші kлапоні оmenеші, аколо tokmaі се sfіeskă а fache operăçіsnea kастраçіsneі ла kokошă. La vіpsta de 3 лănі trebăe făkăтă ачeастă opera-çіsne. Dăne terminarea еі, trebăe să іі deа 3—4 zile săпă de vînă. Fîndă-kă kлапоні sîntă menpizăȳi și maltpatăȳi de kokоші și de гъnă, de ачeа trebăe omăă să'ї іeа săв про-tekçіsnea sa kîndă ape în kăpte kлапоні in mіzлоклă гънелорă și kokошлорă.

Kлапоні іnt'ădevрăă nămaі sîntă бнпă de kіtă а mіnka, беа, doarme și а fi tăiată; însă аă іnчerkăтă kă foloșă și аă іntrebăingăтă kла-ponі drentă гъне kloșche ка să kondăkă пăi. Snpe ачestă sfіpмăă, аă алесă kлапоні mară, іі а рпntă fлăȳi dîn бъртă, și а frəkato kă зрччі mi іаă іmătată; аша аă penelată 2, 3 zile în kape tîmăă іі ȳineaă іnkіші іnt'ănă локă strпmtă; d'ачі іаă аdăă іnt'ănă kotegă znde ера пăш іі kіȳi-ва пăi kape, лăndăлă drentă kloșkă, s'ăă năă săв бърта лăi și аша аă обічнăіă ne kлапонă ка să се іnшелe іnsăш, іmaçіnіndă-se kă e kloșkă mi іmănіndă ne зрmă kă mare zelă datorіeа zăeі kloșche; însă fîndă-kă kл-в

ponii aș zăși glasș mialș mai devialș de kitș
 rșina, de așeea ũ pșne zăși kloponoelș pe ritș
 ũi prin așestș sșnetș, kloponelș kiamș pșii ũi
 i kondșche. Darș aș mersș ũi mai denapre;
 aș ũnșerkatș a ũntreșșingă kloponelș a kloči
 kearș oarș, ũi kearș aste a rezșitș.

Metoda d'a ũngreșșa rșine (ũi toate țele-
 lalte nasepe din kșpte) konsistș opř d'a ũnkide
 nasepile ũntř'zňš lokș obșkșrș ũi ale da mșlate
 nștređșři, kape konsistș ũn opř sađ kșkșrșz fert;
 kșčř obșkșřitatea ũi repașș prodșche mșlatș rșș-
 sime ũn korņelș lorș. Darș metoda a doa
 konsistș d'a da naseřilorș kș sila de mřnkape,
 torņindșle boabe de grřș sađ de opř sađ de kș-
 kșrșzș fertș ũn apș sađ lante, ũntř'o nřlnie bș-
 ratș kș vřřřelș ei ũn rșra naseřei; așa repe-
 tezș doaș, treř opř ne zř. Așeste nasepe nș
 priimeskș nimikș de bșřřš; de așeea, la ũnșe-
 nșřș, le torņ nșđinș nștređșři řřide, ne řpmș
 mșreskș kșřđřimea materieř țernate nřnș křndș
 řmple rșșa, apoi ne řpmș trebșe aștentatș
 nřnș křndș rșșa s'a rolitș kș totelș ũi ne řpmș
 trebșe řmplatș din noș. Pasepile nșřpřte așř-
 felș outș zile de řřndș, s'a řřkșřř rșase avřndș
 o karne aleș ũi bșnș de mřnkape, darș đșne
 15 zile așňnřș la țelș mai mare gradș ale
 ũngreșșřei lorș.

Darș ľkomięa omșlș d'a avea animalele
 đșne moarșea lor karne rșasș, 'ľ a řřkșř atřt de
 țiranș ũn kitș sșřřš kșvřntș d'a ținea nasepile
 ũn timpelș ũngreșșřei ũn ũntșnerikș, le a skosș
 okř ũi leađ orbřtș.

ũn timpș křndș nařșřnřle aveaș řn rșřt deo-
 sebitș pentř felșřimř de ľkșřřři aromatiče, aș
 amestekatș nștređșřelș naseřilorș ũi kș difeřiteř

materięi aromatiče ũi adopante din snřđșřie,
 řnele řřndș foapșe kosteritoape alele avřndș
 ũi nřute efekte medikale. Așa s. c. aș nșřș
 ũi ařionș ũn nștređșřelș kloponilorș kape erađ
 destinařř a ři mișkajř seara, ka sș dea omșlș
 zňš somnș mai adřnkș ũi řřniřitș. S'a vřřřř
 ũntře alele, o reřřnș din Franța keltșřndș 1500
 řrančř pentř a ũngreșșa treř řřute!

Đnř amestekș ũi akșmđ țърřňňelș, țeapș,
 anasonș, țikorea sľbatřkș ũi koada řorřiče-
 ľľľř ũn nștređșřelș naseřilorș, mai kș seamș
 a řřřřilorș ũi a kșřkanilorș řřnerř, ũi pretřndș
 kș karnea așestopș naseřř křntřř printř'așeasta
 zňš rșřř delikatș ũi eșčelentș.

Kokomľ ũi rșina řřntș sșňșșe la felșřimř
 de natimř; țea mai mare parte dintř'ũnșelo poate
 sș fie deňřptate printř'o metodș bșnș de kre-
 řștepea așestopș naseřř, adekș sș aľbș nștređșřř
 bșne ũi ũn abondinșe, sș aľbș apș bșnș ũi
 ľřmpede, sș aľbș zňš lokș řřařřoș řndo se
 ľřimeș zřoa, sș fie akolo o gremadș de rșnoiș
 řndo le plavo sș se țevľeasș, darș křndș kade
 ploaie trebșe sș aľbș zňš adřňořș ka sș nș se
 řde; sș fie př țețeato ũn kontra zňřř țeřř mare
 ka ũi ũn kontr řneř kľđřřř foapșe marř. ũn fine,
 sș le nșřtrețo ține-va de ũnamřřř lorș din per-
 nșľ anřmal překřm řřnt: dixori, nevșřřřřř řřľ.

Darș křto datș se apatș o natimș epidē-
 mikș la rșini. Đňš felș de anopleksie sađ dam-
 bla. S'a vřřřř la asemenea epidemie rșřnele
 ũn mřlokkelș mřnkșřei kșřřndș řošș ũi mșřřndș
 parș țřznřte. Nș se křňoamșe řnkș nřnș a-
 kșmđ bine natșra așestei natime kape s'a arș-
 tatș epidemřkș ũn ani đșno řpmș ũn Franța,
 țermania ũi kearș ũn Romřnia. Đnřř pretřndș
 kș, křndș ține-va ũn timpelș epidemieľ a řņęnat
 vřna mare de deșřvľelș řřřřřilorș ũi a ľřsatș
 d'akolo țeva řřņę avřndș totș d'o datș řřřř
 a nș amesteka rșřnele salo kș alte řtreine, ține
 a řřkșřř așa zřemș, a skșpatș rșřnele salo de
 vřřřelș așestei epidemř.

Анонцъ.

Printř'așeasta anșđřmđ onopavřřilorș avonajř
 aľ řřřnalľľřř "Isisș", kș așestș řřřnalș va kontřna
 ũi ũn anșľ vřřtorș. Kredemș kș nșmař avemș tre-
 řřřđř sș rekomanđřmđ nșvľřkșľřř așeasș foae, ka
 akșmđ doř anř; Onop. nșvľřkș a avřřř ũn așemřř doř
 anř deșřle okazřnř a řđdeka ũi a apřeđřř ľkșřapea
 ũi řolossľľř așestei řoi. Darș noi kș ľľčere amđ
 vřřřřř kș nșvľřkșľř s'a pronșđđatș ũn favoarea ũn-
 țreppřndereř noaștre, kape din zř ũn zř s'a vřkșřatș
 mai mșľđ de grařřea ľektorilorș řřř.

Noř promřtemș kș din parte ne vomș silř ũi
 ũn anșľ vřřtorș a męřřta așeasș bșnș vořđř nș-

vľřkș. Vomș menřine deșřza noașřř, a řřpřekňa
 "țelș řolositopș kș țelș ľľčřřřř,"

Darș ũn anșľ vřřtorș vořmđ sș řačemș ũi zňš
 sakřřřřřř nșođ; adekș, ne ľřnř řřřnalľľřř Isisș kape
 va pęřřřta ũn řorma sa aktľalș ornatș kș řřřřřle
 sale, vomđ alțșra de doř opř ne ľňň křte zňš
 řřřřřmentș d'o řemșřate koalș sșv řřľľľř de "Ze-
 řanșľľř", kape va trakta kș deoseřřre, kșřestřnř
 d'arřřkșľatșřř ũntř'o ľřmș nșňľarș. D-lorș avonajř
 aľ řřřnalľľřř Isisș, vorș přřřř așestș řřřřřmentș
 řřatřřș.

Редакцїз неа.